

Lena Lid Andersson

Forum för talare
Februari 2010

Ett nyhetsbrev från Talarforum

Inte bara kunskap är makt, utan också förmågan att förmedla den

Retorik spelar roll

Vad är det som gör att vi lyssnar till vissa människor? Att så många kan ett par meningar av Dr Martin Luther Kings tal utantill? Eller att många, runt om i världen, blev berörda när Barack Obama höll sitt installationstal?

Människor kommunicerar ständigt; med ord, blickar, tonfall och gester. Mycket av kommunikationen handlar om att försöka övertyga andra om något. Det kan handla om vem som ska gå ut med soporna, men det kan också handla om att förändra världen. Att kunna kommunicera är viktigt, retorik spelar roll!

"Retorik är konsten att behärska människors sinne"
Platon

Ledarskap – påverkan och kommunikation

Området ledarskapsteori är ungt som vetenskap, hundra år, men det har vuxit enormt. En forskare har räknat ut att det skulle ta 39 år att läsa det som finns skrivet om ledarskap. Och då får man inte läsa något av det som kommer ut under de här 39 åren.

Forskningen som finns om ledarskap är också väldigt spretig, men det finns två saker som vi forskare har enats om. Det ena är att ledarskap handlar om påverkan; det är det som är själva definitionen av ledarskap. Det andra är att vad ledare gör är att kommunicera.

"Det är inte mindre värtalighet i en talares tonfall, ögon och gester än i hans ordval"

de la Rochefoucauld

Majoriteten av vad chefer gör med sin tid är just att kommunicera; sammanträden, småprat, telefon, mail, föredrag och samtal. Just därför har retorik, konsten att övertyga och värtalighetens konst, något att lära ledare!

Det stämmer inte

Många böcker i ledarskap och organisationsteori stämmer inte. De är abstrakta och det saknas riktiga människor. Men framförallt saknas värme, vilja och känslor. I modeller finns inte sånt som genuint engagemang med. Betydelsen av att

Lena Lid Andersson

Lena Lid Andersson är ekon dr vid Handelshögskolan i Stockholm och föreläser om ledarskap och retorik.

Klicka här för mer information om Lena Lid Andersson

Lena Lid Andersson

Forum för talare
Februari 2010

Ett nyhetsbrev från Talarforum

Inte bara kunskap är makt, utan också förmågan att förmedla den

peppa varandra, att ha en förebild, att bli inspirerad av något som någon sagt.

Därför har jag forskat om värdebaserat ledarskap och retorik. Det finns inslag av värdeburenhet i alla företag och organisationer, därför tror jag att alla har mycket att lära av de organisationer som inte bygger på tvingande makt, utan på dem som måste få människor, nationer eller organisationer att frivilligt gå åt samma håll.

Retorik – en trojansk häst

Jag läste retorik för första gången på ett college i USA och tyckte själv att jag låg långt efter mina kurskamrater i det praktiska framförandet. Samtidigt som jag pluggade var jag stödlärare i en tredje klass på en grundskola. *Det var då jag insåg; vi svenskar är inte födda dåliga på att prata framför andra, vi har bara inte fått öva!*

I min grundutbildning hade jag ett muntligt framförande och i mina universitetsstudier ytterligare ett. Alltså två gånger under hela min utbildning. Det är klart att man då är nervös för att stå inför en grupp för att prata! Undersökningar visar att det faktiskt är en av de saker som vi är allra mest rädda för, lika rädda som för sjukdomar och krig. Skillnaden mot det andra vi är rädda för, är att retorik kan man träna!

Quick fix, men också mycket mer

Jag blir ofta inbjuden att föreläsa om retorik så att de som lyssnar ska få en "quick-fix" lösning till att prata bra inför andra. Det får de; i retoriken finns en rad verktyg om hur man skapar trovärdighet, ett tydligt budskap, ett intressant språk och ett engagerat framförande. Retorik är alltså något som alla har nytta av!

"Vältaligheten är det viktiga i ett tal, inte informationen"
Mark Twain

Men verktygen i retorikens verktyglåda har dessutom multifunktioner. Retorik är en nyckel till kritiskt tänkande och ifrågasättande. För mig är retorik därför något av en trojansk häst, inbjuden som lätt lösning och på köpet får man kritiskt tänkande.

Lena Lid Andersson

Lena Lid Andersson

Forum för talare
Februari 2010

Ett nyhetsbrev från Talarforum

Inte bara kunskap är makt, utan också förmågan att förmedla den

Nervositeten kan ingen bli av med, men alla kan lära sig att omvandla den till positiv energi och en hjälp till att prestera bättre!

Dag Hammarskjöld – med integritet som vapen

En av vår tids största ledarpersonligheter är Dag Hammarskjöld. Uppsalasonen som under många år var ämbetsman blev oväntat tillfrågad att bli generalsekreterare för FN. Han blev vald därför att han sågs som en effektiv sekreterare, istället fick FN en kraftfull general.

Hammarskjöld blev framgångsrik som generalsekreterare. FN växte under hans styre, han genomförde en rad organisationsförändringar, han skapade rollen som den internationelle, neutrale tjänstemannen, och han skapade en rad verktyg som vi idag tar för givna, som tyst diplomati och fredsbevarande styrkor.

Man behöver inte vara medietränad

Hammarskjöld beskrivs som okarismatisk, eftersom han inte var sådär entusiastisk och eldig. Men han var ändå en fantastisk kommunikatör. *Jag tror nämligen inte att lösningen är att alla ska bli stereotyp medietränade och entusiastiska, jag tror att det finns något viktigare.*

Hammarskjöld framstod nämligen som tydlig, genuin och autentisk. Ledarskapsforskare hävdar att anseendet kommer att bli nästa stora forskningsobjekt inom området, och retorikforskare menar att autenticitet är underskattat som skapare av trovärdighet. Det här bevisas i fallet Hammarskjöld. Han pratade om integritet; något som stämde överens på den organisation han skulle leda. Men det stämde också in på honom själv, han levde idealet.

Trots att han var politiskt aktiv var han aldrig medlem i något parti, och trots att han var religiös var han inte med i något samfund. Han gav också av dessa ideal till de han arbetade med. Genom att skapa nya arbetsformer, som tyst diplomati, kunde han också ge integritet till de han förhandlade med; ingen behövde tappa ansiktet publikt. *Hammarskjöld kommunicerade genuint och konsekvent, det var storheten i hans ledarskap och i hans retorik.*

Lena Lid Andersson

T A L A R F O R U M

Lena Lid Andersson

Forum för talare
Februari 2010

Ett nyhetsbrev från Talarforum

Inte bara kunskap är makt, utan också förmågan att förmedla den

Alla kan bli bättre!

Hammarskjöld var inte född som bra ledare eller talare. Inte jag heller och inte du heller. Vi har olika förutsättningar för det, men vi kan alla lära oss att bli bättre ledare och kommunikatörer!

Både ledarskap och retorik är ett hantverk, något vi kan lära oss och träna oss i. Det är inte bara kunskap som är makt, utan också förmågan att förmedla den. Den förmågan kan du lära dig!

"Om sanningen vore uppenbar så vore värtalighet onödig"
Cicero

Lena Lid Andersson